

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 054-8410805

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 814 תשרי תשפ"ד שנה יח'

מוקדש לע"ג המנוח עמוס קלימו בן רחל רוקח ז"ל ע"י ר' אילן רוקח הי"ו

פרשת האזינו - שבת שובה

הרגשה שהתורה היא כל חייו וממלאת את כל ישותו בעונג צרוף ואושר עילאי.

ונדמה שההשכלה הבולטת ביותר של נושא זה היא בענין חינוך הבנים. אבא שהתורה היא שירת חייו, והוא לא רק נואם ומרצה בפני ילדיו כמה חשוב ללמוד תורה, אלא משמש כדוגמא אישית לכך, ודאי שילדיו קולטים בנימי נפשם הדקים מהי האמת של האבא ומה הוא באמת אוהב ומעריך, וקליטה זו עושה בהם רושם ואף הם שואפים לגדול בתורה ולהיות תלמידי חכמים.

הרב יחיאל יעקבזון שליט"א מגדולי המחנכים בדורנו סיפר שפעם אחת הוזעק לטפל בבחור ישיבה שנשר לרחוב, הוא היה בן של ראש ישיבה והוכנס למעצר על ידי המשטרה בעקבות מעשיו. לאחר ששוחרר החל הרב יעקבזון לשוחח עימו ודיבר על ענין לימוד התורה ועל הישיבה. אך הבחור עצר אותו מיד בתחילת הדברים ואמר "כבוד הרב, תעשה לי טובה, אל תדבר איתי על תורה, אני יכול למכור לך עשר שיחות בשקל, מגיל קטן ינקתי בבית את כל השיחות והדיבורים על חשיבות לימוד התורה".

"אם כך כיצד הגעת לאן שהגעת" שאל הרב יעקבזון. ואז ענה לו הבחור תשובה מדהימה "הכל טוב ויפה, אבא שלי דיבר איתי כל החיים על כמה חשוב ללמוד תורה, אך את הברק בעיניים שלו לא ראיתי כשלמד תורה אלא כשרכש רכב חדש ויוקרתי או כשקנה ריהוט חדש לבית או כשקיבל סכומי כסף גדולים, שם ראיתי כמה הוא מאושר ומלא שמחה כמו שלא ראיתי אותו שמח אף פעם בעת שלמד תורה, וזה לימד אותי מהי האמת שלו ומה הוא אוהב יותר. וממנו למדתי שיש דברים שמביאים לאדם אושר וסיפוק יותר מלימוד תורה!!".

הסיפור מבהיל. הרי מדובר פה בראש ישיבה, כלומר אדם שהמקצוע שלו הוא ללמוד תורה וללמדה לתלמידים, ובכל זאת לא הצליח להסתיר מבנו שמה שבאמת מדבר אליו הוא לא תורה אלא הצלחות גשמיות. יתכן גם שהוא בעצמו לא שם לב לכך, אך כמו בהרבה מקרים, אנשים אחרים ובפרט הקרובים לנו רואים ומזהים מה באמת חשוב לנו והיכן מבזיק הברק בעיניים שלנו.

כל אבא והצ'ולנט שלו

ג. כדי לחנך לתורה יש לשמש כדוגמא לכך. נאומים ודרשות והטפות מוסר למיניהם לא יועילו כל עוד האב בעצמו אינו קובע די עתים לתורה, ומבטל את שיעור התורה שלו עבור סיבות שאינן מוצדקות. אבא שהתורה היא שירת חייו ומשוש ליבו, מקרין זאת החוצה לבניו והם גדלים מקטנות על מיתריה של שירה זו עד שנהפכים הם בעצמם לתלמידי חכמים.

סיפור נוסף מהרב יעקבזון שממחיש ענין זה, הוא שפעם אחת נכנס לכיתה בתלמוד תורה ושאל את התלמידים מהו

מסר חשוב להורים שאיכפת להם

"שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום, אשר תצווים את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת. כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם" (לב, מו-מז)

רבינו משה אלשיך העיר שלכאורה די היה לומר "צוו את בניכם לשמור לעשות", ומה ביקש משה רבינו להדגיש במילים שהוסיף "שימו לבבכם לכל הדברים".

אמנם הנה כשצרו ישראל על העיר יריחו, נאמר (יהושע ה, יג) "ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו", ואמרו חז"ל (מגילה ג, א) שהיה זה מלאך ה' שהודיע ליהושע שיש בשמים שתי תביעות על ישראל, הראשונה על כך שאמש לא הקריבו תמיד של בין הערבים, והשניה על שבאותו לילה לא עסקו בתורה, שכיון שאינם נלחמים אלא ביום צריכים ללמוד תורה בלילה.

וכששאל אותו יהושע "על איזה מהם באת?" נכיון שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, ובודאי נשלח רק על אחת מהן (עיון מנחם), השיב המלאך "עתה באתי", ופירש"י שבא על של עכשיו, שלא למדו היום תורה. אך התוס' פירשו שהמילה "עתה" רומזת לתורה שנאמר בה "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת". ולכאורה, הרי היו עסוקים במלחמה וכיצד ניתן לבוא אליהם בטענה על שלא למדו תורה. ועוד מדוע רמז המלאך ליהושע את ענין התורה דוקא בפסוק "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת".

וידוע מה שביאר בזה הרב מפוניבז' רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שקושיא אחת מתורצת בחברתה, שתורה איננה ככל המצוות שאפשר לדון בהם מצד אונס ופטור ודוחק, התורה עבור היהודי היא שירה, שירת החיים, והוא כל כך דבוק בה עד שבכל מצב ובכל ענין הוא הוגה בה ומוצא בה שמחה. הגע עצמך, וכי במלחמה אדם יכול לשרוד בלי לאכול? ודאי שלא, ואותו הדבר הוא בתורה, שאם זוכה לחוש ולהרגיש שהתורה היא חייו ממש, אז גם במלחמה בזמנים של הפוגה ימצא את הזמן להגות בה ולינוק ממנה חיות לנפשו הצמאה.

והיא הסיבה שהמלאך בא בתביעה דוקא מכח הפסוק "ועתה כתבו לכם את השירה הזו", כי את השירה הזו אי אפשר להפסיק, והיא חייבת להימשך בכל זמן ובכל עת. וגם בהיות היהודי טרוד במלחמה בשדה הקרב או במירוץ החיים, הרי שתמיד יקדיש זמן מזמנו הפנוי לעת ערב או בזמנים אחרים כדי להתחבר למקור מים חיים, ורגליו ישאוהו לבית המדרש לחטוף עוד ועוד חיות של תורה.

"ראיתי היטב מתי היה ברק בעיניים של אבא!"

ב. ולכן קיים הבדל אדיר בין מי שלומד תורה רק בתוך פריעת חוב ובכדי לצאת ידי חובה, לבין מי שלומד מתוך

סלמה בת לאה חיון ע"ה
אלברט בן מרסל חורש הי"ד
סלמה שולמית בת סלמה כורש ע"ה

מרדכי בן כרמלה גיל ז"ל
ירמיהו בן סעידה וסעדיה קאה ז"ל
שלמה בן יחיא ז"ל ע"י גלעדי

מני בן שרה הניה ז"ל
צדיק בן רחמה ז"ל ע"י אליהו
אברהם שלום בן רחמה כתון אברהם ז"ל

זכריה בן יחיא לוי ז"ל
חיים בן מנדל זיהניה אוקסנהורן ז"ל
עזיזה בת ג'אולה חטב ע"ה

ה. ועל פי כל זה מיושבת הערת האלשיך, כי לא היה די לומר "צו את בניכם לשמור לעשות", כי כדי להחזיר את התורה בלבבות הבנים אין די ב"ציווי" ודרשות ונאומים, אלא יש צורך שהאב עצמו ירגיש בכל לבו שהתורה היא משוש חייו ויהיה בבחינת "שימו לב לכם את בניכם", ואם אכן כך הוא הרי שזהו ה"אשר תצוו את בניכם" הגדול ביותר באשר רואים הם מה אכן חשוב לאביהם ואימתי נמצא הברק בעיניו. ומסיים משה רבינו ואומר "כי הוא חייכם", ולדברינו ה"כ"י" כאן הוא מלשון "שהרי", שכיון שאתם כאלה שהתורה היא שירת חייכם ואליה אתם עורגים, ודאי שהדבר ישפיע על בניכם אחריכם ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

אל תצפה שבערוגה שלך יצמח דבר שונה ממה שזרעת

1. אדם שזורע שעורים שלא יצפה שיצמחו לו חיטים, וכך גם בשדה החינוך מה שתזרע זה מה שיצמח. ואמנם נכון שיש השפעה חיצונית רבה לרצון ולחבריהם על מה שאנו זורעים, אך את המוטל עלינו אנו חייבים לעשות בשלימות. ואם מה שאנו משדרים לילד הוא הענקת חשיבות לגשמיות והאדרת הבלי עולם הזה, אל נצפה שיצמח מחינוך כזה ילד עם אהבת תורה שיגדל ויהיה תלמיד חכם. אם אתה מעריץ ומחבב מכוניות ובתי מלון ואנשים עשירים ומוצלחים בעיניך, ועל כך אתה מדבר כל היום, כל ההרצאות שתשמיע באזני ילדיך על לימוד תורה לא ישאו פרי.

החיבור לתורה, לחיים של תורה, ההרגשה שהתורה היא שירת החיים, הם גורם מרכזי להצלחה בחינוך הבנים ולכך שחלום חיהם יהיה לצמוח ולהתפתח בלימוד התורה וידיעתה ולהיות תלמידי חכמים. אי אפשר להציג, אי אפשר לעשות כאילו, אם נפנים את הדברים ונזכה שהתורה תהיה משוש חיינו ודאי שגם הבאים אחרינו יראו זאת וילכו בדרך התורה.

הדבר החשוב ביותר. כמובן שכל הילדים ענו שהתורה היא הדבר החשוב והיקר ביותר. אך היה ילד אחד שענה ש"הצ'ולנט של אבא" חשוב יותר מהכל!

הרב יעקבזון נדהם לשמע התשובה, אך הבין שיש דברים בגו, ושאל את הילד מה כל כך חשוב בצ'ולנט של אביו. והוא ענה שהנה בכל שבת מספר הוא לאביו מה למד בתלמוד תורה ואומר לו חידושים על הפרשה, אך האב נרדם ומתנמנם ואינו מקשיב לו כלל. אולם ברגע שהאמא מגיעה כשצלחת הצ'ולנט המהבילה בידיה, האב "חוזר וניעור" ומסתער ואוכל בחדוה ובהתלהבות רבה את החמין. "כשאני מדבר דברי תורה הוא ישן, אך כשהצ'ולנט מגיע הוא מתעורר, אז מה חשוב יותר?" שאל הילד בעצב.

כמה מסר טמון בסיפור זה. הרי לכל אחד יש את ה"צ'ולנט" שלו ואת הדברים החביבים עליו שמעסיקים ומעניינים אותו ומושכים את לבו. אלא שכל עוד שמדובר בבחור רווק אין הנזק גדול, אך כשמדובר באבא לילדים שרואים ו"מצלמים" וקולטים היטב מה חשוב לאבא שלהם, הרי שכאן הנזק לדורי דורות, וכן להיפך כאשר מה שבאמת חשוב וחביב על האבא הוא לימוד תורה.

בני הרבנים ובני העשירים ומה שביניהם

4. סיפר לי יהודי יקר שבקהילה שלו בברוקלין שבארה"ב נוצר מצב שבהרבה מקרים בני הרבנים יצאו אנשי עסקים ומוצלחים, שאמנם הם שומרי מצוות וקובעי עתים לתורה אך אינם תלמידי חכמים, ודוקא בנים של עשירים יצאו רבנים ותלמידי חכמים ואברכים שיושבים באהלה של תורה.

רב הקהילה הסביר את פשר הדבר, שבערב כשכל המשפחה יושבת יחד, הרבנים מספרים שהיו היום במשרד של גביר פלוני ואצל עשיר פלוני, ולעומתם העשירים מספרים לבני ביתם ש"היום ישבתי עם רב פלוני, וראש ישיבה פלוני". כאן הילד שומע כל היום על תלמידי חכמים ורוצה להיות תלמיד חכם כמותם, וכאן הוא שומע כל היום על גבירים וחולם להיות עשיר כמותם, וזה כל ההבדל...

זמני תפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת האזינו

מנין פלג המנחה - 17:00

מנחה ערב שבת - 18:15

שחרית (קרבנות):

מנין נץ - 5:35

מנין מרכזי - 8:00

מנחה מנין א' - 13:30

שיעור גמרא - 14:30-16:30

תהלים לילדים: 16:00

דרשת שבת תשובה - 16:30

מנחה מנין ב' - 17:00

שיעור פרשת השבוע - 18:50

ערבית מוצ"ש - 19:10

פדיון כפרות תשפ"ד

נהגו ישראל קדושים לעשות לפני יום הכיפורים את מנהג הכפרות לכפר על נפשותיהם ולהינצל מכל רע. נהגו לתת לפחות 26 ₪ לנפש. ולדעת הרב מרדכי אליהו זצ"ל ופוסקים נוספים 50 ₪ לנפש כדי שתהיה כפרה הגונה.

כמדי שנה מעניקים את דמי פדיון הכפרות למשפחות נזקקות של תלמידי חכמים, שזכות תורתם תגן בעדך ובעד בני ביתך וב"ה לא יאונה לכם כל רע ותחתמו לחיים טובים ולשלום.

ניתן להעביר בבית למספר 058-6377980, או להעביר לידי הגבאי ר' בן ציון סלמי. וכן בנדירים פלוס ("דרכי תורה רחובות").

בכל זמן ומכל מקום בטלפון אחד!

בס"ד ניתן להאזין לקו "קול ראובן" - שיעורים ושיחות של הרב ראובן גולן, בנושאים: הלכה ומוסר, פרשת השבוע, קו החיזוקים, זרע שמשון ועוד.

מספר הקו: 0733-71-81-56

לקבלת צינתוק כשיש שיעור חדש פעלו לפי הוראות המערכת

"ברכת השנה"

קנה לך זכות לחתימה טובה וזכה בברכת השנה הנאמרת מדי שבת במוסדות

"דרכי תורה" בפתחת ההיכל במנין הנץ ובמנין המרכזי.

לזכייה בברכה חייגו: 054-2637798 ניתן לתרום בנדירים פלוס.

כמו ניתן לזכות בתמיכה דאורייתא ובחלק בלימוד כוללים ובישיבה.